

Notat

Specialsygehus Sønderborg

Bevilling udbud rådgiver,

fase 2 "Ambulatorietorvet"

1. Indledning

Realiseringen af helhedsplanen, som er vedtaget af Regionsrådet, foretages gennem løbende ideoplæg og anlægsbevillinger fra Regionsrådet.

Profilen for fremtidens specialsygehus i Sønderborg tager udgangspunkt i Regionsrådets beslutninger om, at Specialsygehus Sønderborg blandt andet skal varetage dagkirurgi, medicinsk funktion med modtagelse af visiterede akutte medicinske patienter, ortopædkirurgisk funktion til behandling af stationære elektive patienter og medicinsk ambulat behandling.

Helhedsplanen indeholder en samlet plan for etableringen af specialsygehuset inden for rammerne af de 262 mio. kr., som, jf. generalplanen for Sygehus Sønderjylland er rammen for realisering af specialsygehuset. Disponeringen i helhedsplanen er på 261.548.000 kr. (index 125,3 – 2009).

Visionen for Specialsygehus Sønderborg:

Høj kvalitet i behandlingen er en af hjørnestenene i Sygehus Sønderjyllands strategiske vision – Kvalitet Døgnet Rundt – og har selv sagt været afgørende i de overvejelser, der er foretaget i forbindelse med udarbejdelse af det foreliggende oplæg vedrørende omdannelse af Sygehus Sønderjylland, Sønderborg til et specialsygehus. Sygehuset skal fremtidssikres, og derfor er det af stor betydning, at sygehuset bliver kendetegnet ved kvalitet, sammenhæng og tilgængelighed i behandlingen, og at det er anerkendt som et innovativt sygehus inden for dets spidskompetencer.

Specialsygehusets spidskompetencer skal udvikles til at omfatte:

- Behandling af genetiske og livsstilsbetingede kroniske medicinske sygdomme, herunder varetagelse af regionsfunktioner i lungemedicin
- Palliativ behandling og pleje
- Ortopædkirurgiske alloplastikker som regionsfunktion
- Dagkirurgi, herunder varetagelse af regionsfunktioner i øjenkirurgi og håndkirurgi

I forlængelse af ovennævnte kliniske indsatsområder er visionen, at sygehuset tillige skal opnå tværsektoriel anerkendelse inden for sundhedsområdet, som et læringscenter indenfor kronikerområdet og - i samarbejde med SDU, kommuner, lokale virksomheder m.fl. - som et udviklingscenter/living lab for patientrelaterede velfærdsteknologier.

Sygehus Sønderjylland

Afdeling: Administrationen
Journal nr.: 12/8438
Dato: 03. nov. 2016

Udarbejdet af: Jesper Møller-Iversen
E-mail: jesper.moeller-iversen@rsyd.dk
Telefon: 24 63 03 55

Desuden lægges der vægt på, at Specialsygehus Sønderborg bliver kendetegnet ved, at der er let adgang for de mange, da der vil være et betydeligt antal ambulante/dagkirurgiske kontakter på specialsygehuset.

Fase 1 er tilendebragt for Sygehus Sønderjyllands vedkommende i december 2016. Herefter er de sidste arealer frigivet til Kong Chr. X Gigthospital og deres ombygningsprojekt. Dog vil et restbeløb blive overført til 2017 med henblik på arbejdsmiljøforbedringer på Intensiv.

I næste realiseringsfase vil det jf. intensjonerne i helhedsplanen være relevant, at arbejde med det patientorienterede fokus på borgerne i nærområdet. I helhedsplanen hedder det: *"Desuden lægges der vægt på, at Specialsygehus Sønderborg bliver kendetegnet ved, at der er let adgang for de mange, da der vil være et betydeligt antal ambulante/dagkirurgiske kontakter på specialsygehuset"*.

Det foreslås derfor, at der primo 2017 udarbejdes et byggeprogram til realisering af fase 2 "Ambulatorietorvet". I praksis en ombygning af hele etage 0 (stueplan).

Notatet er et idéoplæg for projektet og indeholder overordnet tidsplan, arealdisponering og kalkulationer på m2-priser i forhold til realiseringen af "Ambulatorietorvet".

På grundlag af ideoplægget søges der om en bevilling til finansiering af eksternt rådgiver til hele projektforslaget. Rådgiver skal i første omgang udarbejde byggeprogram for Ambulatorietorvet til forelæggelse for regionsrådet i juni 2017 mhp. frigivelse af den samlede anlægsbevilling til projektet. Rådgiver findes efter udbud og forventet budget til rådgiverudgifter frem til indflytning er 5,5 mio. kr.

Regionsrådet søges om bevilling til selve projektet i maj/juni, 2017 når rådgiver har udarbejdet byggeprogram. Samlet budget for Ambulatorietorvet er 64,7 mio. kr. ekskl. rådgiverhonorar. Budgettet er indarbejdet i Region Syddanmark anlægsoversigt.

2. Hovedtidsplan.

I realiseringen af helhedsplanen giver det mening at realisere ambulatorietorvet i perioden 2017-2019. Fordi fra ultimo 2019 er den nye sengebygning i SHS Aabenraa (Kvalitetsfondsbyggeriet) klar og det må forventes at en del af sengekapaleteten i Sønderborg dermed kan påbegyndes flyttet til Aabenraa. På det tidspunkt vil det være relevant med et nyt ideoplæg på en fase 3, der skal flytte og endeligt modernisere de ca. 75 sengestuer der forbliver i Sønderborg i henholdsvis tårn 2 og 3.

Hovedtidsplanen for fase 2 Ambulatorietorvet er:

- Idéoplæg, Tidsplan - *udført*
- Dimensioneringsgrundlag – *igangværende SHS proces*: 26-09-16 → 04-11-16
- Programoplæg – afsættet for rådgiver: 07-11-16 → 09-12-16
- Regionsrådsbehandling / bevilling Rådgiver 31-10-16 → 19-12-16
- Udbud Totalrådgiver 12-12-16 → 24-02-17
- Projektforslag – Rådgiver arbejder med SHS: 06-03-17 → 05-05-17
- Byggeprogram – Regionsrådsbehandling / bevilling 01-05 → 30-06-17
- Hovedprojekt – Rådgiver: 03-07-17 → 29-12-17
- Udbud af entrepriser, etape 1: 01-01-18 → 02-03-18
- Ombygninger etape 1: 19-02-18 → 31-08-18
- Udbud af entrepriser, etape 2: 18-06-18 → 21-09-18
- Ombygninger etape 2: 10-09-18 → 29-03-19

Sygehus Sønderjylland

Afdeling: Administrationen
Journal nr.: 12/8438
Dato: 03. nov. 2016

Udarbejdet af: Jesper Møller-Iversen
E-mail: jesper.moeller-iversen@rsyd.dk
Telefon: 24 63 03 55

- Udbud af entrepriser, etape 3: 11-03-19 → 10-05-19
- Ombygninger etape 3: 29-04-19 → 20-12-19
- Ambulatorietorvet i fuld drift fra marts 2020

./.. Bilag: Procestidsplan for Ambulatorietorvet, fase 2 Sønderborg 2017-2019

3. Disponering af arealer.

Ombygningen og udførelsen af ambulatorietorvet skal ses i forhold til den givende arealdimensionering i helhedsplanen, hvor Sønderborg Sygehus skal indskrænke sine arealer til ca. 31.000 m² i forhold til de nuværende ca. 100.000 m².

I Vandrehallen, som udgør en stor del af de tilbageblivende arealer er det nødvendigt at indtænke de fremtidige modtagelser og venteophold for de enkelte standard/special-ambulatorier.

Ombygningen og indretningen af et ambulatorietorv med ankomst og ventearealer bør bearbejdes som én og samme opgave som dog med fordel kan udføres i 3 etaper for at tilgodese et sygehus i drift. Der er i vedlagte tegningsbilag illustreret en realistisk opdeling i 3 etaper.

Hver etape har en farve:

- Etape 1 *Lilla areal*
  - Standard ambulatorier mellem Tårn 30 og 40 og Medicinske ambulatorier mellem Tårn 20 og 30
    - Sygehusinformation
    - Ventearealer
    - Toiletter/Handicaptolletter/Puslerum
    - Del af Vandrehal
- Etape 2 *Grønt areal*
  - Ortopædiske ambulatorier mellem Tårn 20 og 10.
    - Ventearealer
    - Toiletter/Handicaptolletter/Puslerum
    - Del af Vandrehal
    - Samtalerum og lægekontorer for samtlige ambulatorierum Afsnit 20.
- Etape 3 *Gult areal*
  - Hjælpebidler i Bygning S
  - Ambulatorierum for Øre/Næse/Hals
  - Hørebokse
  - Samtalerum
  - Ventearealer
  - Toiletter/Handicaptolletter/Puslerum
  - Del af Vandrehal

4. Arealer og økonomisk overslag

Arealer og økonomi for ambulatorier og ankomst samt vente/modtagelse vil være således:

Sygehus Sønderjylland

Afdeling: Administrationen
Journal nr.: 12/8438
Dato: 03. nov. 2016

Udarbejdet af: Jesper Møller-Iversen
E-mail: jesper.moeller-iversen@rsyd.dk
Telefon: 24 63 03 55

• Etape 1	<hr/>	
○ Let renovering	654 m2	
○ Renovering	718 m2	
○ Tung renovering	513 m2	
		1885 m2
• Etape 2	<hr/>	
○ Let renovering	386 m2	
○ Renovering	965 m2	
○ Tung renovering	416 m2	
		1767 m2
• Etape 3	<hr/>	
○ Let renovering	252 m2	
○ Renovering	571 m2	
○ Tung renovering	452 m2	
		1275 m2

M2 der i alt bygges om eller renoveres i Ambulatorietorvet **4927 m2**

*) Arealer opdeles som ca. tal for at angive et nøgletal for ombygningsgraden og kan derfor ikke anvendes som en angivelse for hvor meget der tildeles hver enkelt afdeling eller center.

De 3 ombygningskategorier er økonomisk vurderet ud fra erfaringsbaserede m2-priser fra tidligere ombygninger i SHS Sønderborg og Aabenraa. De er som følger:

a. Let renovering	kr. 6.500,-	pr. m2.
b. Renovering	kr. 10.500,-	pr. m2.
c. Tung renovering	kr. 17.000,-	pr. m2.

En stor del af de ovennævnte arealer er i brug og en mindre del er tidligere istandsat men kræver dog stadig ombygning for at kunne anvendes som ambulatorier, ligeledes kræves der ombygning for at etablere flere modtagelser samt ventearealer i Vandrehallen. Disse omkostninger er indeholdt i den ovennævnte økonomiske ramme.

Sygehus Sønderjylland

Afdeling: Administrationen
Journal nr.: 12/8438
Dato: 03. nov. 2016

Udarbejdet af: Jesper Møller-Iversen
E-mail: jesper.moeller-iversen@rsyd.dk
Telefon: 24 63 03 55

Fordeling af anlægsrammen i forhold til Etapeinddeling. Beregnet på ovenstående m2 pr. etape ganget med angivne m2 priser. Rådgiverhonorar og uforudsete udgifter mv. fordelt på alle 3 år:

etape 1	1885	m2	m2 pris	SUM	Håndværker-udgifter	inkl. UFO og Rådgiver
Let renovering		654	6.500	4.251.000		
Renovering		718	10.500	7.539.000		
Tung renovering		513	17.000	8.721.000	20.511.000	25.638.750
etape 2	1.767					
Let renovering		386	6.500	2.509.000		
Renovering		965	10.500	10.132.500		
Tung renovering		416	17.000	7.072.000	19.713.500	24.641.875
etape 3	1.275					
Let renovering		252	6.500	1.638.000		
Renovering		571	10.500	5.995.500		
Tung renovering		452	17.000	7.684.000	15.317.500	19.146.875
SUM	4.927	4.927		55.542.000		69.427.500

Opsummering af udgifter (nutidskroner):

Samlede håndværkerudgifter (inkl. byggeplads)	55.542.000,-
Rådgiverhonorar 10,0% af håndværkerudgifter	5.554.200,-
Uforudsete omkostninger af håndværkerudgifter 15%	8.331.300,-

Ambulatorietorvet i alt inkl. rådgiver og uforudsete udgifter **69.427.500,-**

Wayfinding*) – ude samt inde skilte (afsat beløb)	500.000,-
Kunst -5 promille af håndværkerudgifter (afsættes til senere brug)	277.710,-

Ambulatorietorvet i alt: **70.205.210,-**

*) Fuld gennemført Wayfinding forventes at have et budget på 1,5 – 2,3 mio. kr. Der disponeres med en andel i denne fase 2.

Sygehus Sønderjylland

Afdeling: Administrationen
Journal nr.: 12/8438
Dato: 03. nov. 2016

Udarbejdet af: Jesper Møller-Iversen
E-mail: jesper.moeller-iversen@rsyd.dk
Telefon: 24 63 03 55

5. Anlægsramme fordelt pr. år

Den forventede nødvendige anlægsramme pr. budgetår er angivet nedenstående. Anlægsrammen pr. budgetår fremkommer som angivet, idet fase 1 påbegyndes i 2017 men håndværkerudgifterne ligger i første halvår 2018. Etape 1 færdiggøres i 2018 og etape 2 påbegyndes og så fremdeles. Etape 2 og etape 3 forventes færdiggjort ultimo 2019.

2016	Nærværende notat til politisk behandling og indarbejdelse i anlægsrammer.		
2017	Udbud, Rådgivning samt opstart	Anlægsramme	10,0 mio.kr.
2018	Rådgivning samt udførelse af Etape 1 og 2	Anlægsramme	25,0 mio.kr.
2019	Rådgivning samt udførelse af Etape 2 og 3	Anlægsramme	35,2 mio.kr.

6. Wayfinding og kunst

Samtidig med udførelsen af Ambulatorietorvet vil det være relevant at indføre nyt wayfinding, så skilte inde og ude bliver tilpasset i takt med ombygningen i etaperne. Det er Sygehus Sønderjyllands hensigt at indføre samme wayfindingkoncept i Sønderborg, som er indført i Aabenraa i Fase 1 byggeriet i 2014, så sygehusets brugere oplever samme tilgængelighed og modtagelse. Nyt wayfinding vil også blive tilpasset indflytningen af Lokal Psykiatrien i bygning E og F samt indflytningen af Gigthospitalet i tårn 10. Udgiften til wayfinding afholdes indenfor anlægsbevillingen.

Der søges om 5 promille af håndværkerudgifter som budget til kunst jf. retningslinjer fra Region Syddanmark.

7. Tilbageværende del af helhedsplan efter realisering af Ambulatorietorvet: Fase 3 af Specialsygehus Sønderborg – renovering af sengeafsnit

Den tilbageværende del af den politisk godkendte helhedsplan for Sønderborg sygehus (fase 3) er renovering af sengetårnene 2 og 3.

Den vil skulle gennemføres i tidsperioden 2020 – 2022.

Der forventes et behov for at afsætte en anlægsramme på 40,0 mio. kr. pr. år i de 3 år.

Den samlede realisering af Helhedsplanen for Specialsygehus Sønderborg fremgår af nedenstående oversigt:

2009- 2010 : Første projekter

- Øjenafdeling
- Dialyse
- Arbejds miljøombygninger
- Udskiftning af CTS anlæg

2013- 2014 : Fase 0 Sønderborg (fremrykkede delprojekter, Region Syddanmark)

- Sammedagskirurgi

2015- 2016 : Fase 1 Sønderborg

- Rokade bygning E & F (til Lokalpsykiatrien)
- Restaurant og køkken
- Rokade tårn 10 (til Gigthospitalet)

2017- 2019: Fase 2 Sønderborg

- Intensiv (arbejds miljøforbedringer)

Sygehus Sønderjylland

Afdeling: Administrationen

Journal nr.: 12/8438

Dato: 03. nov. 2016

Udarbejdet af: Jesper Møller-Iversen

E-mail: jesper.moeller-iversen@rsyd.dk

Telefon: 24 63 03 55

- Patienternes Ambulatorietorvet mm.

2020 – 2022: Fase 3 Sønderborg

- Renovering og samling af sengestuer i tårn 2 og 3 – efter flytning af urologi, neurologi og akutmedicin til ny sengebygning i Aabenraa medio 2019
- Intensiv - kapacitetstilpasning